

Mirko Tomić

ZBIRKA GEODETSKO-KATASTARSKIH PROPISA

U vrijeme kada smo svi preopterećeni normativizmom i kada njegovo prisustvo izaziva opću društvenu zabrinutost može se bez mnogo bojazni da će se pogriješiti, istaknuti činjenicu da skoro polovina tehničkih i tehnoloških postupaka vezanih uz savremena geodetska mjerenja i računanja i proizvodnju geodetskih planova i karata, nije nikako ili je nedovoljno pravilničkim normama određena. Može se dalje reći da je dobar dio postojećih geodetskih propisa zastario.

U odnosu pak na razne postupke operativne i upravne geodetske službe, gdje ona neposredno dolazi u dodir s pravima i obavezama građana, dobar dio postojećih postupovnih i pravnih propisa, bilo da se radi o zakonima ili podzakonskim propisima i nije baš više najjasnije i najkorektnije postavljen. Tumačenje tih propisa u datim okolnostima postaje sve složenije i sve više zbunjuje, ne samo mlađe geodetske kadrove već i one sa dugogodišnjom praksom. Tumačenje pozitivnih propisa postaje danas izvanredno težak i odgovoran posao.

U takvo sadašnje vrijeme izvanredno nam i korisno dolazi u ruke tumač i komentar geodetsko-katastarskih propisa pripremljen od iskusnog doktora prava i uglednog geodetskog stručnjaka i ranijeg profesora Geodetskog fakulteta u Zagrebu Mirka Tomića. Njegov komentar pojedinih članova zakona, pravilnika, uredbi, odluka i dr. pisan je laganim i razumljivim jezikom, što je vrlo bitno za korisnike.

Navedena Zbirka geodetsko-katastarskih propisa je 268. u nizu Zbirki pravnih propisa izdanih u Narodnim novinama u Zagrebu, tiskana je 1988. god. kao drugo poboljšano izdanje u dvije tisuće primjeraka.

Navedena zbirka geodetskih i katastarskih propisa podijeljena je u tri dijela:

- prvi dio: geodetsko katastarski propisi,
- drugi dio: propisi o katastarskom prihodu i o porezu na dohodak od poljoprivedne djelatnosti,
- treći dio: ostali propisi.

Materija geodetskog zakonodavstva i podzakonskih propisa data je u Zbirci cjelovito dok su zakoni i propisi iz drugih područja dati samo u izvodima, odnosno tiskan je i objašnjen samo onaj dio koji se neposredno odnosi na zainteresiranu geodetsku djelatnost i struku.

S obzirom da geodetski stručnjaci u svom radu intenzivno dolaze u dodir s još mnogo drugih zakona i propisa, kao što je to na primjer Zakon o poljoprivrednom zemljištu, Zakon o građevinskom zemljištu i drugi zakoni iz područja agrarnih operacija, gdje u radu i odnosima subjekata dolazi do mnogih nejasnoća, može se reći da je šteta da tu materiju u ovoj Zbirci nije obradio dr. Mirko Tomić, s obzirom na njegova velika radna životna i pravna iskustva na svim tim radnim i pravnim područjima.

Međutim, te su zakonske propise komentirali drugi autori u drugim zbirkama a oni sasvim sigurno nisu u tolikoj mjeri bliski geodetskim problemima i sigurno nisu sposobni sagledati u tim radovima geodetsku i katastarsku evidencijsku problematiku u najširem smislu riječi.

M. Božičnik

Njegoslav Vukotić

GEODETSKI PRIRUČNIK — INSTRUMENTI

Navedeni Priručnik, koji je za tisak priredio doc. dr. Njegoslav Vukotić s Geodetskog odsjeka Građevinskog fakulteta u Sarajevu, ide u red geodetske literature koja ima višestruku praktičku i teoretsku vrijednost i namjenu. Služi istovremeno kao udžbenik za nastavu o geodetskim instrumentima a podjednako i kao pomagalo za rad praktičara, koji se susreću sa sve novijim instrumentima u svakodnevnom radu.

Prvi dio Priručnika, moglo bi se reći vrlo popularno i na lagano shvatljiv način, daje osnovna saznanja o mjerenju horizontalnih i vertikalnih kutova, rektifikaciji geodetskih instrumenata i rukovanja u radu s njima.

U drugom dijelu Priručnika dat je opis instrumenata i to onih poznatijih iz reda standardnih evropskih proizvođača tvrtki Wild, Zeiss, Kern, Opton kao i japanske tvrtke Sokkisha.

Da bi geodetski stručnjaci u praksi mogli uspješno rješavati zadatke na raznim konkretnim mjerenjima poligonizacije, triangulacije, trigonometrijskom i geometrijskom nivelmanu, detaljnoj katastarskoj i topografskoj izmjeri i drugim inženjerskim mjerenjima, bezuvjetno je potrebno šire poznavanje sastava i izgradnje sve suvremenijih i složenijih geodetskih instrumenata koji se pojavljuju na tržištu.

Mnoge pojedinosti iz teoretskog učenja o instrumentima na našim geodetskim učilištima lako se zaborave pa nas navedeni Priručnik na lagan način održava u potrebnim praktičnim znanjima postupaka retifikacije, horizontiranja i centriranja instrumenata, mjerenja horizontalnih i vertikalnih kutova, instrumentalnog mjerenja dužina, počam od Reichenbachovog daljinomjera preko autoredukcionih tahimetara kao i izračunavanja raznih instrumentalnih konstanti i drugo.

Za određeni broj instrumenata naprijed navedenih a koji se najčešće pojavljuju u praksi, dat je opširniji opis njihovih fizikalnih i tehnoloških osobina. Posebno su vrijedna uputstva za praktički rad s elektrooptičkim daljinomjerima i tahimetrima.

Priručnik je tiskan u dvije tisuće primjeraka u Geokarti u Beogradu. Cijena Priručnika iznosi do 1. VIII 1988. god. za pojedinačne kupce 7.000 dinara, a za radne organizacije, ustanove i poduzeća 30.000 dinara. Za veće narudžbe za potrebe geodetskih učilišta daje se i poseban popust.

Opisani Priručnik vrijedna je geodetska literatura za svakog geodetskog stručnjaka.

M. Božičnik

INFLUENCES OF REPRODUCTION TECHNIQUES ON THE IDENTIFICATION OF TOPOGRAPHIC DETAILS ON ORTHOPHOTOMAPS, OEEPE OFFICIAL PUBLICATIONS No 17 (APRIL 1986)

Istraživanja pod naslovom »Utjecaj reprodukcijских tehnika na identifikaciju topografskih detalja na ortofotokartama« provedena su u okviru rada Komisije OEEPE-a. Tim istraživanjem trebalo je utvrditi utjecaj reprodukcijских tehnika na raspoznatljivost određenih topografskih elemenata na ortofotografijama u mjerilu 1 : 5000, 1 : 10000 i 1 : 25000. Predložci su bili reproducirani na fotografski višeton-ski papir, dijazomaterijal i ofsetnim tiskom na papir.

Tri navedena mjerila izabrana su stoga, jer se u Evropi pri izradi fotokarata najčešće susreću i jer se kod njih može očekivati znatan utjecaj reprodukcijске tehnike na raspoznatljivost topografskih detalja.

Istraživanje je obuhvatilo ove korake:

- izbor područja testiranja i izradu ortofotonegativa,
- izradu ortofotoreprodukcija,
- klasifikaciju i procjenu izabranih topografskih elemenata,
- analizu rezultata procjene.

Vodeća istraživačka organizacija u ovom projektu bio je Bundesamt für Eich-und Vermessungswesen, Gruppe Landesaufnahme iz Beča.

Za područje testiranja izabran je ravničarski kraj u području »Ternitz-Schneberg«, Austrija. U tom području izabrana su tri različita krajolika:

- gusto naseljeni dio,
- rijetko naseljeni dio,
- šuma.

Primijenjeni snimci su širokokutni snimci s kamerom Wild-RC-8 ($f=15$ cm) na pankromatski film Cronar-Pan-30 tvrtke Du Pont.

Za izradu ortofotografije u mjerilu 1:5000 korištene su snimke u mjerilu 1:12500, a za ortofotografije u mjerilima 1:10000 i 1:25000 snimke u mjerilu 1:25000.

U izradi ortofotoreprodukcija učestvovalo je 11 institucija, a izrađeno je ukupno 298 reprodukcija za potrebe istraživanja.

Reprodukcije je ocjenjivalo 156 učesnika, koji su ispunili 225 upitnika. U testu su učestvovali stručnjaci iz ovih područja: geodezija (69), geografija (37), kartografija (13), geologija (8), poljoprivreda (8). Njihova glavna područja rada jesu: topografija (73), kartografija (43), planiranje (29) i komasacija (11).

U radu koji sadrži 148 stranica s 51 slikom, 25 tablica i 6 priloga detaljno su obrađeni rezultati ispitivanja.

Publikacija se može nabaviti od Institut für Angewandte Geodäsie — Aussenstelle Berlin — Stauffenbergstrasse 13, D-1000 Berlin 30 po cijeni od 17.00 DM.

N. Frančula

BILDMESSUNG UND LUFTBILDWESEN, GESAMTINHALTSVERZEICHNIS DER JAHRGÄNGE 1 (1926) BIS 50 (1982)

Knjiga pod gornjim naslovom sadrži kompletan pregled sadržaja časopisa Bildmessung und Luftbildwesen (BuL) od prvog godišta iz 1926. godine do 50. godišta iz 1982. godine. Objavio ju je Herbert Wichmann Verlag iz Karlsruhea na 93 stranice formata 14.8×21 cm, nosi oznaku ISBN 3-87907-148-9, a cijena joj je 48 DM.

BuL je glasilo od Deutsche Gesellschaft für Photogrammetrie und Fernerkundung (DGPF). To je najstariji fotogrametrijski časopis na svijetu koji je redovito izlazio. U početku, tj. do 1928, BuL je izlazio kao prilog časopisa Allgemeine Vermessungs-Nachrichten (AVN), Berlin. Za vrijeme rata bio je 1939—1940. naredbom sjedinjen s AVN, a 1943. su i BuL i AVN bili pripojeni časopisu Zeitschrift für Vermessungswesen, Stuttgart. Poslije rata BuL ponovo izlazi 1950. kao prilog od AVN, a od 1954. izlazi samostalno. God. 1962. BuL i AVN preselili su se iz Berlina u Karlsruhe. Od 1973. BuL se predstavlja u podnaslovu kao Zeitschrift für Photogrammetrie und Fernerkundung.

Knjiga sadrži: Uvod; predgovor; poglavlje »Vorausgehende Ereignisse« od Band 1 »Die Frühzeit der Photogrammetrie« knjige »Aus der Geschichte der Photogrammetrie« (T. Blachut i R. Burkhardt); povijesne i statističke bilješke; popis članaka po autorima i, što je za interesente najvažnije, iscrpan popis tema članaka po područjima (str. 39—65), te popis članaka po vrsti.

F. Braum